

Utlåtande 2016:176 RIII (Dnr 106-220/2016)

Starta eget-program för kvinnor i utanförskapsområden

Motion (2016:13) av Stina Bengtsson (C)

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motion (2016:13) av Stina Bengtsson (C) om starta eget-program för kvinnor i utanförskapsområden anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Emilia Bjuggren anför följande.

Ärendet

Stina Bengtsson (C) föreslår i en motion till kommunfullmäktige att ett nytt starta eget-program för kvinnor i utanförskapsområden införs. Enligt motionären skulle rätt insatser och verktyg från de offentliga myndigheterna kunna bidra till att stävja regelkrångel och främja egenföretagande bland kvinnor i ytterstaden. Vidare skulle enligt motionären ett ökat egenföretagande bland kvinnor leda till fler kvinnliga förebilder och ökat självförtroende bland kvinnorna i ytterstaden.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd, Kungshomens stadsdelsnämnd, Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd, Spånga-Tensta

stadsdelsnämnd, Stockholms Stadshus AB, Start-Up Stockholm och Coompanion. Stockholms Stadshus AB har i sin tur remitterat till Stockholm Business Region AB (SBR). Coompanion har ej inkommit med svar.

Stadsledningskontoret instämmer i motionärens ambitioner att underlätta för stockholmare att starta och driva företag. Flera av dessa åtgärder ryms idag inom stadens nuvarande arbete exempelvis genom Start-Up Stockholm.

Arbetsmarknadsnämnden anser att det är viktigt med företagsfrämjande insatser men menar att det i nuläget vore önskvärt om pågående satsningar från staden i syfte att få fler utlandsfödda kvinnor att starta företag kan vidareutvecklas och utvärderas innan fler liknande insatser för likartade målgrupper initieras. Gällande microlån konstaterar förvaltningen att bland annat Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) bedömer att kommunernas möjligheter att erbjuda stöd till enskilda näringsidkare är mycket begränsat.

Bromma stadsdelsnämnd anser att det inte behövs ett nytt starta eget-program med hänvisning till de insatser som staden och dess samarbetsorganisationer redan erbjuder.

Hägersten- Liljeholmens stadsdelsnämnd anser att det finns ett brett utbud av information och stöd i Stockholm i dag och utifrån detta kan stadsdelförvaltningen inte se att det finns behov av att skapa ytterligare en aktör med likartat uppdrag som Arbetsförmedlingen, Jobbtorg Stockholm, Start-Up Stockholm och Coompanion redan har.

Kungsholmens stadsdelsnämnd kan inte bedöma om ytterligare uppdrag från kommunfullmäktige krävs för att pröva motionärens förslag då staden sedan tidigare redan arbetar med olika verksamheter kopplade till företagsamhet.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd anser att det redan finns ett antal aktörer som kvinnor som vill starta eget företag kan vända sig till för att få råd och stöd och har inga invändningar mot att Husby är det första området som prövas för programmet.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd anser att arbetsmarknadsförvaltningen med stadens Jobbtorg är mest lämpade för att ordna ett starta eget-program för kvinnor i utanförskapsområden och är positiva till förslaget om att låta Husby vara det första området som prövas för programmet.

Stockholms Stadshus AB anser att satsningar på att minska utanförskap är viktiga för att nå stadens vision om ett Stockholm för alla. Flera av insatserna som beskrivs i motionärens förslag bedrivs dock redan i samarbete med Stockholm Business Region AB och ytterligare satsningar på främjandet av företagande bland kvinnor i utanförskapsområden är planerade inför hösten 2016.

Start-Up Stockholm anser att det är viktigt att den målgruppen som motionären lyfter fram ska inkluderas i den befintliga verksamheten. Genom ett tidigare uppdrag från kommunstyrelsen är främjande av företagande bland utländskfödda kvinnor en målgrupp som Start-Up Stockholm har inlett arbete kring.

Mina synpunkter

Stockholm har en stark arbetsmarknad och en sjunkande arbetslöshet i alla åldrar, inte minst bland unga. Samtidigt är arbetsmarknaden segregerad och alltför många får inte chansen till egen försörjning och den självständighet som det ger. Det gäller framförallt personer med kort utbildningsbakgrund. Därför har vi ställt om stadens arbetsmarknadspolitik till att aktivt rusta människor för arbetsmarknaden. Åtgärder som vårdnadsbidraget, som i praktiken låst fast kvinnor i hemmet och sänkt deras sysselsättningsgrad, är utfasat och har ersatts av uppsökande verksamheter där stadens jobbtorg är en viktig aktör. Genom utbildning och praktisk arbetslivserfarenhet skapar vi förutsättningar för långsiktigt hållbar etablering eller återetablering på arbetsmarknaden.

Att ha en genusanalys av arbetsmarknadspolitikerna är för majoriteten en självklarhet. Stadens arbetsmarknadsinsatser har tidigare nått män i större utsträckning än kvinnor. Vi vet att det krävs riktade insatser för att nå vissa målgrupper och därför har vi beslutat att ta fram ett särskilt program för kvinnor med svag ställning på arbetsmarknaden.

En viktig del i arbetet för att lyckas med matchningen på arbetsmarknaden är att ta tillvara på människors förmågor och erfarenheter. Entreprenörskap och egenföretagande bland kvinnor och utrikesfödda är i detta en prioriterad fråga. Som en del i arbetet med att stärka kvinnor som står långt utanför arbetsmarknaden har Start-Up Stockholm fått i uppdrag att arbeta med främjandet av kvinnligt företagande bland utrikesfödda kvinnor. Genom Start-Up bussen skapas möjlighet att få information och rådgivning direkt på plats i sitt bostadsområde. Stadens Jobbtorg ger dessutom stöd och information till den som vill starta eget företag. Utöver det pågår ett arbete för att se över möjligheterna att lokalt etablera nätverk med Stockholms kranskommuner kring samverkan och erfarenhetsutbyten gällande starta-eget insatser. Majoriteten har under de senaste två åren initierat flera arbetsmarknadsåtgärder som fokuserar på eget företagande. Genom den uppsökande verksamheten och organiserade gruppaktiviteter har många kvinnor både fått stöttning samt ett utökat kontaktnät vilket är en viktig

aspekt för att ta sig in på arbetsmarknaden, oavsett om det är genom eget företagande eller som anställd.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Motion (2016:13) av Stina Bengtsson (C) om ett starta eget program för kvinnor i utanförskapsområden

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden Joakim Larsson och Cecilia Brinck (båda M) och borgarrådet Lotta Edholm (L) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Motion (2016:13) av Stina Bengtsson m.fl. om att starta ett eget-program för kvinnor i utanförskapsområden bifalls.
2. Därutöver anför följande.

Sverige går emot en allt tydligare tudelning av samhället. Risken är stor för ett allt mer utbrett utanförskap, och då är utmaningen med en låg förvärvsfrekvens hos kvinnor i utanförskapsområden oerhört viktig att ta på allvar. Det är väl känt att insatser för just kvinnors företagande leder till att hela familjer lyfts och stärks. Därför är det prioriterat att göra målmedvetna insatser som pekar i denna riktning. En rad aktörer finns inom detta område men ingen erbjuder den helhetslösning som föreslås i motionen. Självklart ska inte staden konkurrera med redan existerande verksamheter och företag måste vara en viktig del i arbetet. Staden kan dock vara en samlade kraft för att stärka de organisationer och företag som verkar inom området. Utbildning och uppsökande verksamhet är en nyckel för att motverka utanförskapet. Det är så staden kan inspirera och nå fler.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motion (2016:13) av Stina Bengtsson (C) om starta eget-program för kvinnor i utanförskapsområden anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Stockholm den 9 november 2016

På kommunstyrelsens vägnar:

KARIN WANNGÅRD

Emilia Bjuggren

Kerstin Tillkvist

Reservation anfördes av Anna König Jerlmyr, Cecilia Brinck, Dennis Wedin, Johanna Sjö och Jonas Nilsson (alla M) och Lotta Edholm (L) med hänvisning till Moderaternas och Liberalernas gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande gjordes av Jonas Naddebo (C) och Erik Slottner (KD) med hänvisning till Moderaternas och Liberalernas gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Ärendet

Stina Bengtsson (C) föreslår i en motion till kommunfullmäktige att ett nytt starta eget-program för kvinnor i utanförskapsområden införs. I motionen beskrivs ett dagligen växande utanförskap för kvinnor i Stockholms ytterstad där möjligheterna till att förverkliga drömmar och därigenom styra över egna liv begränsas. Orsakerna till detta är enligt motionären flera, men segregation och arbetslöshet är två betydande faktorer. Enligt motionären skulle rätt insatser och verktyg från de offentliga myndigheterna kunna bidra till att stävja regelkrångel och främja egenföretagande bland kvinnor i ytterstaden. Vidare skulle enligt motionären ett ökat egenföretagande bland kvinnor leda till fler kvinnliga förebilder och ökat självförtroende bland kvinnorna i ytterstaden.

I motionen föreslås kommunfullmäktige besluta att:

1. Kommunfullmäktige ger relevanta nämnder i uppdrag att arbeta fram ett starta eget-program för kvinnor i utsatta områden i ytterstaden.
2. Programmet, förutom själva utbildningen, även ska innefatta uppsökande verksamhet för att nå så många kvinnor som möjligt.
3. Programmet ska kombineras med ett mikrolånsystem, för möjligheten att finansiera startande av företag. Privata företag, andra organisationer och privatpersoner ska ges möjlighet att bidra med mikrolån.
4. Programmet ska samarbeta med företag och andra organisationer i ett mentorskapssystem.
5. Stockholms stad ska tillhandahålla lokaler för såväl utbildningen som för de nystartade företagens uppstartstid, för de företag som behöver det.
6. Husby ska vara det första område som prövas för programmet.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd, Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd, Spånga-Tensta stadsdelsnämnd, Stockholms Stadshus AB, Startup-Up Stockholm och Coompanion. Coompanion har ej inkommit med svar. Stockholms Stadshus AB har i sin tur remitterat till Stockholm Business Region AB (SBR).

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 9 september 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Enligt stadens budget 2016 ska entreprenörskap och egenföretagande bland kvinnor och utrikesfödda särskilt stödjas. Som en del av detta har stiftelsen Start-Up Stockholm fått i uppdrag genom Stockholm Business Region att arbeta med att främja kvinnligt företagande bland utrikesfödda kvinnor. Stadsledningskontoret instämmer i motionärens ambitioner att underlätta för stockholmare att starta och driva företag, och bedömer att flera av de föreslagna åtgärderna kan vara verkningsfulla. De juridiska förutsättningarna för vissa av motionens förslag är dock oklara. Kontoret bedömer att huvuddelen av åtgärderna ryms inom stadens nuvarande arbete.

Arbetsmarknadsnämnden

Arbetsmarknadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 30 augusti 2016 att hänvisa till förvaltningens svar till beslut.

Reservation anfördes av Johanna Sjö m.fl. (alla M) samt ledamoten Johan Fälldin (C), *bilaga 1*.

Ersätтарыtrande gjordes av Ofelia Namazova (KD), *bilaga 1*.

Arbetsmarknadsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 18 augusti 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Arbetsmarknadsförvaltningen anser att företagsfrämjande åtgärder och möjligheter för småföretagande att etablera sig på arbetsmarknaden är viktigt för den fortsatta utvecklingen av Stockholms arbetsmarknad. Att staden erbjuder insatser av hög kvalité för att främja egenföretagande är därför av betydelse.

Som en del i de budgetuppdrag som förvaltningen har angående att tillhandahålla stöd och god information om egenföretagande erbjuder Jobbtorg Stockholm inskrivna personer möjligheten att delta i en grundläggande starta-eget insats. Insatsen prövades under 2015 och kommer erbjudas i liknande utformning till hösten 2016. Under året kommer också berörda medarbetare inom Jobbtorg Stockholm erbjudas grundläggande utbildning i att coacha om egenföretagande. Dessutom pågår ett arbete för se över möjligheterna att lokalt etablera nätverk med Stockholms kranskommuner kring samverkan och erfarenhetsutbyten gällande starta-eget insatser.

Arbetsmarknadsförvaltningen arbetar även med att utveckla insatser för att

generellt stärka kvinnor med svag ställning på arbetsmarknaden. En stor del av det arbetet innebär att arbeta uppsökande för att sprida och informera kvinnor om de möjligheter som staden erbjuder.

Genom Svenska för yrkesutbildade (SFX) finns möjligheten för elever som deltar i undervisning i svenska att läsa Svenska för företagare (SFF) i Botkyrka.

Start-Up Stockholm har påbörjat arbetet med att främja företagande bland kvinnor med utländsk bakgrund och kommer under året att analysera behovet av och initiera särskilda insatser för målgruppen. Redan i maj månad startade Start-Up Stockholm ett nytt koncept med Start-Up bussar. Syftet med dessa är att etablera nya mobila mötesplatser i primärt ytterstadsområden. Start-Up Stockholm och arbetsmarknadsförvaltningen har under året även initierat nya samarbeten kring starta-egget stöd till fler av stadens målgrupper, däribland ungdomar.

Förvaltningen anser att det i nuläget vore önskvärt om pågående satsningar i syfte att få fler utlandsfödda kvinnor att starta företag kan vidareutvecklas och utvärderas innan fler liknande insatser för likartade målgrupper initieras.

Vad gäller möjligheterna att erbjuda microlån konstaterar förvaltningen att bland annat SKL bedömer att kommunernas möjligheter att erbjuda stöd till enskilda näringsidkare är mycket begränsat. Förvaltningen anser därför att om staden skulle vilja erbjuda sådana möjligheter så bör det föregås av en noggrann juridisk utredning.

Avslutningsvis anser förvaltningen även att de framgångsfaktorer som listades i rapporten från Länsstyrelsen kan utgöra ett bra underlag för inspiration för vidareutveckling av insatser som vänder sig till kvinnor med utländsk bakgrund.

Bromma stadsdelsnämnd

Bromma stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 25 augusti 2016 att hänvisa till förvaltningens svar till beslut.

Ersätтарыttrande gjordes av Helen Törnqvist (C), *bilaga 1*.

Bromma stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 30 maj 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Förslagställaren föreslår att kvinnor som bor i utanförskapsområden ska få hjälp från Stockholms stad med att starta företag genom ett särskilt program riktat till målgruppen.

Staden samarbetar idag med en rad organisationer som ger råd och stöd till blivande företagare. Organisationerna hjälper personer med bra affärsidéer att komma igång med sitt företag - företag som utan hjälp inte skulle ha startats.

- *Start-Up Stockholm* erbjuder kvalificerad och kostnadsfri rådgivning till personer som står i begrepp att förverkliga en affärsidé.

- *Coompanion* erbjuder kostnadsfri rådgivning till den som vill starta eget företag tillsammans - kooperativt företag, småföretagarsamverkan, affärsnätverk eller socialt företag.

- *Almi Företagspartner* ger stöd från erfarna rådgivare, och kan hjälpa till med startkapital i form av t.ex. mikrolån.

- *IFS Rådgivning* är en del av ALMI Företagspartner och vänder sig till personer med utländsk bakgrund som är på väg att starta företag.

Förvaltningen anser att det inte behövs ett nytt starta eget-program. Ett sådant stöd som föreslås bör ske i samarbete med de organisationer som redan idag ger råd och stöd till blivande och befintliga företagare i Stockholm.

Hägersten- Liljeholmens stadsdelsnämnd

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 25 augusti 2016 att hänvisa till förvaltningens svar till beslut.

Hägersten-Liljeholmens tjänsteutlåtande daterat den 9 juni 2016 har i huvudsak följande lydelse.

I Hägersten-Liljeholmen var i mars månad 490 bidragshushåll aktuella för ekonomiskt bistånd. I dessa hushåll fanns 72 kvinnor och 109 män som hade försörjningsstöd utifrån arbetslöshet. Av dessa var 49 kvinnor och 61 män utan ersättning från Arbetsförmedling eller A-kassa. För dessa personer finns insatser på Jobbtorget i Skärholmen. Där erbjuds de inskrivna olika typer av anpassade stödåtgärder som ett komplement till de insatser som finns hos Arbetsförmedlingen. Målsättningen är egen försörjning genom arbete eller studier.

För de personer som är intresserade av eget företagande finns det ett brett utbud av information och stöd i Stockholm i dag. På webben finns samlad information från Skattemyndigheten, Bolagsverket och Tillväxtverket på verksamt.se.

Start-Up Stockholm är rådgivningscentrum för kostnadsfri affärs- och innovationsrådgivning för personer som vill starta eget. Start-Up Stockholm drivs i stiftelseform och har arbetat med nyföretagarrådgivning sedan 1987.

Coompanion är företagsrådgivaren för alla som vill starta kooperativa företag. Arbetsförmedlingen erbjuder information om vad som gäller vid start av eget företag, prövning av affärsidé, i vissa fall utbildning för att utveckla affärsidé och i vissa fall starta eget-stöd.

Utifrån detta kan stadsdelförvaltningen inte se att det finns behov av att skapa ytterligare en aktör med likartat uppdrag som Arbetsförmedlingen, Jobbtorg Stockholm, Start-Up Stockholm och Coompanion.

Det är också viktigt att framhålla att regelverket när det gäller rätten till

ekonomiskt bistånd vid eget företagande är starkt begränsad till akut nödhjälp. Bistånd utgår i princip aldrig till betalning av privata lån eller skulder för näringsverksamhet. Detta innebär att det personliga, ekonomiska risktagandet vid eget företagande är större om det finns risk att familjen blir i behov av ekonomiskt bistånd.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Kungsholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 25 augusti 2016 att hänvisa till förvaltningens svar till beslut.

Ersättaryttrande gjordes av Kristin Jacobsson (C), *bilaga 1*.

Kungsholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 8 augusti 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Det krävs och kommer under lång tid att krävas att alla tänkbara möjligheter för att få nyanlända i arbete och utbildning prövas. Såväl kommunala som andra aktörer måste delta. Flera olika sådana förslag har diskuterats tidigare under året, till exempel sätt att locka nyanlända kvinnor med barn till SFI-undervisning.

Stadens arbetsmarknadsnämnd har sedan tidigare arbetat med olika typer av starta eget-verksamhet. I verksamhetsplan för 2016 har nämnden formulerat uppdraget till sin förvaltning på följande sätt:

Starta eget

Jobbtorgen ska stötta och uppmuntra aspiranter att nå självförsörjning genom eget företagande. Den starta-eget insats som utvecklats under 2015 ska utvärderas och utvecklas efter de behov som framkommer. Diskussioner pågår om hur Start-up Stockholms verksamhet ska kunna användas inom arbetsmarknadsnämndens verksamheter.

Stadsdelsförvaltningen kan inte bedöma om ytterligare uppdrag från kommunfullmäktige krävs för att pröva motionärens förslag.

Så kallade mikrolån har i andra delar av världen prövats och uppmärksammats för att ha givit kvinnor möjlighet att starta småföretag. Stadsdelsförvaltningen har inte tillräcklig kompetens att bedöma effekten av en sådan verksamhet i Stockholm. Förvaltningen kan inte heller bedöma förutsättningarna för kommunen att bidra till ett sådant system. Förmodligen tillåter inte dagens lagstiftning att kommunen själv lånar ut pengar eller förmedlar lån till enskilda personer. Sådan verksamhet ligger utanför den så kallade kommunala kompetensen.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 25 augusti 2016 att hänvisa till förvaltningens svar till beslut.

Reservation anfördes av Benjamin Dousa (M), *bilaga 1*.

Ersättaryttrande gjordes av Banar Sabet (C), som hänvisade till Benjamin Dousas (M) särskilda uttalande.

Särskilt uttalande gjordes av Mia Päärni m.fl. (alla S), Demba Bah m.fl. (alla MP) och Anki Erdmann (V), *bilaga 1*.

Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 11 augusti 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Start-Up Stockholm (stiftelse) erbjuder kostnadsfri rådgivning till personer som vill starta företag och till nyföretagare. Coompanion Stockholm erbjuder rådgivning till de som vill starta kooperativa företag, bl.a. på Jobbtorg vuxna i Kista. Coompanion arbetar också med sociala företag som drivs av tidigare arbetslösa personer. Såväl Start-Up som Coompanion får bidrag av staden.

Även Nyföretagarcentrum Sverige (stiftelse) erbjuder kostnadsfri rådgivning till de som vill starta företag. De har tidsbokad rådgivning en gång i veckan i förvaltningens lokaler. Även Almi Företagspartner erbjuder kostnadsfri rådgivning. Vidare erbjuder stiftelsen ISF Råd-givningscentrum, tillsammans med Almi, kostnadsfri rådgivning på tolv olika språk. Hos arbetsförmedlingen kan arbetslösa söka aktivitetsstöd eller utvecklingsersättning för att starta företag som bygger på egna affärsidéer.

Förvaltningen kan konstatera att det redan finns ett antal aktörer som kvinnor som vill starta eget företag kan vända sig till för att få råd och stöd. Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd planerar att etablera Community Centers i både Rinkeby och Husby. För att bidra till den uppsökande verksamheten välkomnar förvaltningen dessa aktörer till dessa centers. Om kommunfullmäktige bifaller motionen har förvaltningen inga invändningar mot att Husby är det första området som prövas för programmet.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 16 juni 2016 att hänvisa till förvaltningens svar till beslut som svar på remissen.

Spånga-Tensta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 9 maj 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningens åsikt är att arbetsmarknadsförvaltningen med stadens Jobbtorg är mest lämpade för att ordna ett starta eget-program för kvinnor i utanförskapsområden. Målgruppen kan nås via Jobbtorg som också kan ha möjlighet att finansiera utbildningar och deltagarnas försörjning. Författaren av motionen föreslår mikrolån

och att andra parter ska ges möjlighet att bidra med finansiering. Stockholm Business Region har i Stockholms stad uppgiften att ge stöd och råd till den som vill starta ett eget företag. Stockholm Business Regions samverkansparter som ALMI, StartUp Stockholm, Skatteverket och Coompanion ger hjälp och råd i finansiering av egna företag. Författaren föreslår att Stockholms stad ska hjälpa till med lokaler för utbildning och för nystartade företag. Jobbtorgen har utbildningslokaler och Fastighetskontoret kan vara en resurs för företagslokaler. Stadsdelsförvaltningar äger inte egna lokaler och kan inte bidra med det. En stadsdelsförvaltnings näringslivssamordnare kan hjälpa till med författarens förslag att skapa kontakter med lokala företag och andra organisationer i ett mentorskapssystem. Förvaltningen är positiv till författarens förslag att låta Husby vara det första området som provas för programmet.

Stockholms Stadshus AB

Stockholms Stadshus AB:s yttrande daterat den 26 juli 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Underremiss

Stockholm Business Region AB:s (SBR) remissvar har i huvudsak följande lydelse: Stockholm Business Region samt dess dotterbolag Invest Stockholm har, för att få fler människor att starta sitt eget företag, ett långsiktigt samarbete med Stiftelsen Start-Up Stockholm som har i uppdrag att arbeta med nyföretagande och företag i tidigt tillväxtskede. Därtill har Start-Up Stockholm i uppdrag att fokusera på tre målområden där främjandet av företagande bland utländskfödda kvinnor är ett av områdena.

Invest Stockholm följer Start-Up Stockholms arbete på nära håll. Beträffande främjandet av företagande bland kvinnor i utanförskapsområden planerar Start-Up Stockholm aktiviteter som vänder sig till den målgruppen genom bland annat föreläsningar, starta eget-utbildningar samt mentorsprogram. Dessa aktiviteter kommer att konkretiseras och realiseras under hösten 2016. Start-Up Stockholms ambulerande buss, som sedan maj 2016 besöker olika platser i staden, är också en del i arbetet med att nå nya målgrupper.

Stockholm Business Region kan konstatera att frågorna som motionären efterlyser redan är under arbete och i enlighet med de ägardirektiv som Stockholm Business Region följer. Bolaget vill därtill tillägga att ovan beskrivna aktiviteter även fortsättningsvis bör hanteras genom Start-Up Stockholm.

Koncernledningens synpunkter

Koncernledningen anser att satsningar på att minska utanförskap är viktiga för att nå stadens vision om ett Stockholm för alla. Flera av insatserna som beskrivs i motionärens förslag bedrivs dock redan i samarbete med Stockholm Business Region och ytterligare satsningar på främjandet av företagande bland kvinnor i

utanförskapsområden är planerade inför hösten 2016.

Koncernledningen konstaterar även att finansiering av företagande genom mikrolån ligger utanför den kommunala kompetensen, men att den möjligheten finns via det statligt ägda bolaget ALMI Företagspartner AB.

Start-Up Stockholm

Start-Up Stockholms yttrande daterat den 2 september 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Start-Up Stockholm drivs i stiftelseform och bildades 1987 med uppdraget att ge kostnadsfri rådgivning till personer som vill starta företag oberoende av bransch eller organisationsform. Parterna i stiftelsen består av Stockholms stad, Almi Företagspartner Stockholm Sörmland och SEB.

Start-Up Stockholm är idag en etablerad regional aktör i Stockholm, vars kunder speglar samhället i stort (60% kvinnor och 25% med utländsk bakgrund). Start-Up Stockholm är den enda rådgivningsaktören i regionen som har kapacitet att ta emot tusentals stockholmare med affärsidéer och ge stöd och råd till förverkligande och kommersialisering oavsett ålder, kön, bransch, utbildning, etnicitet etc. Verksamheten hanterar idag en stor kundvolym och arbetar utifrån en välfungerande metodik som inkluderar tillgång till kunskap, kompetens och nätverk.

Start-Up Stockholm har tillfrågats om att besvara motionen gällande ett starta eget program för kvinnor i utanförskapsområden. Start-Up Stockholm arbetar aktivt för att öka företagande bland olika målgrupper, vi kan konstatera att målgruppen som motionären lyfter fram en viktig grupp för den regionala tillväxten.

Start-up Stockholm har sedan tidigare erhållit ifrån kommunstyrelsen beslut xxxx att fokusera på tre målområden nämligen:

1. Ytterstaden
2. Feriearbete
3. Främja företagande bland utländskfödda kvinnor.

Beträffande främjande av företagande bland utländskfödda kvinnor är det en målgrupp som Start-Up Stockholm har inlett arbete kring. Genom Start-Up Bussen försöker vi nå nya målgrupper bl.a kvinnor som vill starta och utveckla sitt företagande. Vidare kommer Start-Up Stockholm att under hösten utveckla ett samarbete med ett antal föreningar och andra aktörer i syfte att starta program, föreläsningar, seminarium, inspirationsföreläsningar samt tillväxtprogram som vänder sig till företag i tidigt tillväxt skede. Det är dock viktigt att den målgruppen som motionären lyfter fram skall inkluderas i den befintliga verksamheten. Start-Up Stockholm avser att återkomma med en rapport om hur man har hanterat ovanstående aktiviteter.

Reservationer m.m.

Arbetsmarknadsnämnden

Reservation anfördes av Johanna Sjö m.fl. (alla M) samt ledamoten Johan Fälldin (C) enligt följande.

Förslag till beslut

1. Att bifalla motionen.
2. I övrigt anfördes följande.

Sverige går emot en allt tydligare tudelning av samhället. Risken är stor för ett allt mer utbrett utanförskap, och då är utmaningen med en låg förvärvsfrekvens hos kvinnor i utanförskapsområden oerhört viktig att ta på allvar. Det är väl känt att insatser för att just kvinnors företagande leder till att hela familjer lyfts och stärks. Därför är det prioriterat att göra målmedvetna insatser som pekar i denna riktning.

En rad aktörer finns inom detta område men ingen erbjuder den helhetslösning som föreslås i motionen. Självklart ska inte kommunen konkurrera ut redan existerande verksamheter. Och självklart måste företag och organisationer vara en viktig del i arbetet. Staden kan dock vara en samlande kraft för att stärka de organisationer och företag som verkar inom området. Just på det sättet skulle ett starta eget-program kunna utformas.

Utbildning och uppsökande verksamhet är en nyckel för att motverka utanförskapet. Det är så staden kan inspirera och nå fler.

Ersätтарыtrande gjordes av Ofelia Namazova (KD) enligt följande.

Sverige går emot en allt tydligare tudelning av samhället. Risken är stor för ett allt mer utbrett utanförskap, och då är utmaningen med en låg förvärvsfrekvens hos kvinnor i utanförskapsområden oerhört viktig att ta på allvar. Det är väl känt att insatser för att just kvinnors företagande leder till att hela familjer lyfts och stärks. Därför är det prioriterat att göra målmedvetna insatser som pekar i denna riktning.

En rad aktörer finns inom detta område men ingen erbjuder den helhetslösning som föreslås i motionen. Självklart ska inte kommunen konkurrera ut redan existerande verksamheter. Och självklart måste företag och organisationer vara en viktig del i arbetet. Staden kan dock vara en samlande kraft för att stärka de organisationer och företag som verkar inom området. Just på det sättet skulle ett starta eget-program kunna utformas. Utbildning och uppsökande verksamhet är en nyckel för att motverka utanförskapet. Det är så staden kan inspirera och nå fler.

Bromma stadsdelsnämnd

Ersättaryttrande gjordes av Helen Törnqvist (C) enligt följande.

Om jag hade haft yrkanderätt hade jag yrkat på följande:

1. Att bifalla motionen.
2. I övrigt anföra att:

Många aktörer finns inom detta område men ingen erbjuder den helhetslösning som Centerpartiet föreslår i motionen. Staden kan vara en samlande motor och kraft för att stärka de organisationer och företag som verkar inom området. Just på det sättet skulle ett starta-eget-program kunna utformas.

Vi i Centerpartiet ställer oss frågan om den styrande majoriteten inte ser utmaningen med en låg förvärvsfrekvens hos kvinnor i utanförskapsområden? Eller är den ljumma inställningen till detta ytterligare en företagarfientlig inställning? Att öka insatserna för just kvinnors företagande vet vi leder till att hela familjer lyfts och stärks, därför är det prioriterat att göra dessa särskilda insatser.

Vi tror att det är utbildning och uppsökande verksamhet som är nyckel till detta. Det är genom uppmuntran och uppsökande verksamhet som staden kan inspirera och nå fler. Genom ett aktivt samarbete med näringsliv och civilsamhälle kan en kreativ hub för företagande skapas och därigenom också ges förutsättningar för ett mikrolånesystem.

Husby skulle inledningsvis kunna vara ett pilotområde för ett starta-eget-program för kvinnor.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Ersättaryttrande gjordes av Kristin Jacobsson (C) enligt följande.

Om jag hade haft yrkanderätt hade jag yrkat på följande:

1. Att bifalla motionen.
2. I övrigt anföra att:

Förvaltningen anger i sitt svar att det under lång tid kommer att krävas alla tänkbara möjligheter att få nyanlända i arbete. Det är riktigt och viktigt men i just denna motion låg särskilt kvinnor i utanförskapsområdets företagande i fokus. Kvinnor som kan ha varit i Sverige kort såväl som lång tid.

Arbetsmarknadsnämndens uppdrag tar inte särskilt sikte på kvinnors företagande. Vi i Centerpartiet ställer oss frågan om den styrande majoriteten inte ser utmaningen med en låg förvärvsfrekvens hos kvinnor i utanförskapsområden? Eller är den ljumma inställningen till detta ytterligare en företagarfientlig inställning? Att öka insatserna på

just kvinnor vet vi leder till att hela familjer lyfts och stärks, därför är det prioriterat att göra dessa särskilda insatser.

Kvinnors kompetens och kreativitet behöver tas tillvara och särskilt program för kvinnor i utanförskapsområden kan bidra till detta. Vi tror att det är utbildning och uppsökande verksamhet som är nyckel till detta. Det är genom uppmuntran och uppsökande verksamhet som staden kan inspirera och nå fler. Genom ett aktivt samarbete med näringsliv och civilsamhälle kan en kreativ hub för företagande skapas och därigenom också ges förutsättningar för ett mikrolånesystem.

Många aktörer finns inom detta område men ingen erbjuder den helhetslösning som Centerpartiet föreslår i motionen. Självklart ska inte kommunen konkurrera ut redan existerande verksamheter. Men vi ser att staden kan vara en samlande motor och kraft för att stärka de organisationer och företag som verkar inom området. Just på det sättet skulle ett starta eget-program kunna utformas.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Benjamin Dousa (M) enligt följande.

1. Att bifalla motionen.
2. I övrigt anföras att:

Svaret på motionen är försiktigt positivt men samtidigt väldigt avvärjande. Många aktörer finns inom detta område men ingen erbjuder den helhetslösning som Centerpartiet föreslår i motionen. Självklart ska inte kommunen konkurrera ut redan existerande verksamheter. Men vi ser att staden kan vara en samlande motor och kraft för att stärka de organisationer och företag som verkar inom området. Just på det sättet skulle ett starta eget-program kunna utformas.

Vi i Centerpartiet och Moderaterna ställer oss frågan om den styrande majoriteten inte ser utmaningen med en låg förvärvsfrekvens hos kvinnor i utanförskaps-områden? Eller är den ljumma inställningen till detta ytterligare en företagar-fientlig inställning? Att öka insatserna för att just kvinnors företagande vet vi leder till att hela familjer lyfts och stärks, därför är det prioriterat att göra dessa särskilda insatser.

Vi tror att det är utbildning och uppsökande verksamhet som är nyckel till detta. Det är genom uppmuntran och uppsökande verksamhet som staden kan inspirera och nå fler. Genom ett aktivt samarbete med näringsliv och civilsamhälle kan en kreativ hub för företagande skapas och därigenom också ges förutsättningar för ett mikro-lånesystem.

Vi är väldigt glada till förvaltningens inställning till att göra Husby till ett försöksområde om motionen bifalls..

Särskilt uttalande gjordes av Mia Päärni m.fl. (alla S), Demba Bah m.fl. (alla MP) och Anki Erdmann (V) enligt följande.

Stina Bengtsson skriver i sin motion om förslag till insatser för att öka antalet företag riktat framförallt till kvinnor i ytterstaden. Vi är överlag positiva till det som föreslås i motionen men vill påpeka att mycket av detta redan görs. För första gången på många år har Start-up Stockholm fått ett stort tillskott på cirka 6 miljoner och ett tydligt strategiskt uppdrag att arbeta med just ytterstaden och t.ex. mobil rådgivning, kvinnligt företagande och feriearbeten. Något som vi inte såg skytten av när de borgerliga styrde Stockholm.

Arbetet pågår och under hösten kommer de dessutom fortsatt att utveckla sitt arbete i ytterstaden och genomföra fler aktiviteter så som föreläsningar, rådgivning och lägga fokus på att nå föreningar som de kan samarbeta med. Detta är dock ett långsiktigt arbete och behöver hela tiden utvecklas. Om man faktiskt ska nå kvinnor i ytterstaden kan man också förvänta sig att man når fler som har lägre utbildningsnivå än genomsnittet vilket rimligtvis gör att rådgivning och stöd till nystart av företag kan bli mer omfattande än annars. Men det är positivt att så mycket ändå görs och att vi börjar se potentialen i människor och deras idéer! Som förvaltningen också skriver är det viktigt att Start-up Stockholm samarbetar både med förvaltningen och lokala aktörer, på sikt vill vi självklart ha en bra infrastruktur i vår stadsdel där potentiella företagare kan få det stöd de behöver. Sist men ändå viktigt att påpeka så skulle vi önska att man slutar använda termen "utanförskapsområden" om våra bostadsområden som vi värdesätter och värnar trots att de är stadsdelar som har sämre förutsättningar än andra.